

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

26.10.2012 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Класа

✓ **Парламентът одобри данъка върху лихви по депозити**

http://www.klassa.bg/news/Read/article/214274_%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%BB%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8A%D1%82+%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B8+%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%8A%D0%BA%D0%B0+%D0%B2%D1%8A%D1%80%D1%85%D1%83+%D0%BB%D0%B8%D1%85%D0%B2%D0%B8+%D0%BF%D0%BE+%D0%B4%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B8

Парламентът одобри въвеждането на данък върху лихвите по депозитите. В четвъртък на първо четене бе решено, че от 1 януари 2013 г. данъкът върху доходите от лихви по депозити на граждани в размер на 10%. За целта бяха гласувани промени в Закона за ДДС. "За" новия налог гласуваха 86 депутати, "против" бяха 29, а двама се въздържаха.

Парламентарните групи на Коалиция за България и ДПС се обявиха против въвеждането на подобен данък.

Доходът от лихви по влогове и депозити ще се счита за придобит към датата на начисляване на лихвата, пише в проектозакона. Налогът ще се удържа и внася от търговските банки в срок до края на месеца, следващ тримесечието на начисляване на лихвата.

Няма да се облагат лихви по депозити, в които не е фиксиран срок – а това са разплащателните сметки и парите по дебитни и кредитни карти, при които и без това лихвите са минимални. По думите на зам.-министъра на финансите Владислав Горанов, няма да се облагат с данък и детските влогове.

"Защо се намалява данъкът върху онлайн хазарта, а се въвежда данък върху лихвите по влоговете", запита депутатът от Синята коалиция Мартин Димитров по време на дебатите. „Искаме хазартът да е с високи данъци. Високите данъци водят до това една дейност да има по-голямо търсене. Не е направено необходимото да се събира данъкът от хазарта", подчерта Димитров.

„В програмата на ГЕРБ беше написано, че няма да въвеждате нови данъци", отправи критики към управляващите депутатът от „Атака" Павел Шопов. По думите му новият налог е „данъчно мародерство“.

Депутатът от ГЕРБ Румен Стоилов защити новия данък с аргумента, че лихвата от влога е печалба. Според него независимо че държим парите си в банка, получаваме доход и това е „чиста печалба“. На подобна позиция беше и председателят на ПГ на ГЕРБ Красимир Велчев. Той същевременно предложи всеки депутат при изказванията си в този дебат да декларира дали има влог над 10 000 лв. Йордан Цонев от ДПС контрира, че всички депутати попълват декларации пред Сметната палата, в които са включени и влоговете. Цонев още по време на дебата заяви, че ДПС няма да подкрепи въвеждането на новия данък и обвини ГЕРБ, че чисто технологично внасянето на данъчните промените не трябваше да е „накуп“.

"Данъкът върху дохода от лихвите няма да донесе толкова ползи на бюджета, колкото вреди ще нанесе на икономиката", прогнозира депутатът от КБ и бивш финансов министър Пламен Орешарски. Според него с въвеждането на този данък ще се намалят спестяванията, а това означава по-малко инвестиции и по-малко възможности за икономически растеж.

Вестник Капитал daily

✓ **Несигурни приходи и в бюджет 2013**

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/10/25/1933045_nesigurni_prihodi_i_v_bjudjet_2013/

Проектобюджетът за 2013 година мина първото си голямо изпитание и бе приет на първо четене от депутатите в икономическата и бюджетната комисии на парламента. Това е четвъртият поред бюджет на ГЕРБ, за който опозицията и експертите смятат, че приходната част е прогнозирана смело. Разликата е, че за първи път подобна критика отправя и централната банка. Подуправителят на БНБ Калин Христов предупреди за повишени икономически рискове, които може да засегнат и бюджета на държавата.

"Основната задача на правителството в бюджетирането през 2009-2010 беше да се върнем към финансова стабилност, като 2011-2012 бяха години, в които целяхме да запазим тази стабилност. С бюджет 2013 се концентрираме върху увеличаване на доходите", каза финансовият министър Симеон Дянков във встъпителната си реч пред народните представители.

Той потвърди макроикономическата прогноза на правителството за растеж на БВП от 1.9%, движен основно от вътрешното търсене. Индиректно обаче призна, че като цяло икономическата среда няма да е много по-различна от тази година, и прогнозира същото равнище на заетост като през тази година и безработица в размер на 12.4%.

Отново външни рискове

Един от първите взели думата след изказването на министъра беше Калин Христов. Той посочи, че прогнозата на БНБ за икономическия растеж през следващата година е по-консервативна и е възможно плановете на правителството за изпълнение на приходната част да не се изпълнят. Централната банка очаква БВП да нарасне между 1.5 и 1.7%, при по-

ниско равнище на вноса и потреблението от очакванията на управляващите.

Затова Христов препоръча държавата да заложи резерви в бюджета за следващата година. Основният риск според него е тежкото финансово състояние на еврозоната.

"Нашата препоръка е да има по-висок фискален резерв, с който да се финансира евентуален по-висок дефицит, а не да се разчита на дълг от пазарите. Имаме техническа забележка, че приходите, заложи като вноса на банката, са по-високи от нашата прогноза – 90-95 млн. лв. Правителството очаква 119 млн. лв., но като цяло нямаме големи различия. Ние винаги препоръчваме по-консервативна политика", допълни Христов.

Макар да изключи рискове за българската икономика и бюджета, финансовият министър Дянков призна, че световната икономика ще забави растежа си заради бюджетните съкращения в САЩ, които ще започнат след президентските избори идния месец. Това ще засегне китайската икономика, германската икономика, ще се отрази и на България, каза Дянков. В бюджета обаче има един буфер и това е консервативното планиране на бюджетните приходи, които са изчислени при икономически растеж от 1.2%. Това е с една трета по-ниско от официалната прогноза. В разходната част обаче няма буфери, защото залагането на буфер означава несигурност в прогнозата, а финансовият министър заяви, че е уверен в прогнозите на своя екип.

Без реални мерки за растеж

Опозиционните партии разкритикуваха правителството, че не залага реформи за подпомагане на икономическия растеж. Според депутата от ДПС Йордан Цонев отказът на правителството да прави реформи е ограничил възможностите му да инвестира и капиталовите разходи на управляващите са същите като при тройната коалиция. Той прогнозира, че бюджетът ще трябва да се актуализира от следващото правителство.

Председателят на Българската стопанска камара Божидар Данев също упрекна управляващите, че са пропуснали мандата си да направят реформи и публичният сектор да заработи в полза на обществото и икономиката.

"Отново се мисли откъде да бъдат събрани приходите, но никой не обръща внимание на това за какво се харчат бюджетните средства и какъв е ефектът от тях", каза Данев.

Дългосрочно предизвикателство пред икономическия растеж пък ще постави данъкът върху лихвените доходи на физическите лица, прогнозира БНБ. Подуправителят Калин Христов подчерта, че въвеждането на данъка няма да накара домакинствата да изтеглят вложенията си от банките.

В дългосрочен план обаче ще пречи на икономическия растеж, защото се демотивира спестовността на българите, а заради кризата в еврозоната преките чуждестранни инвестиции ще са потиснати още дълго време. Така единственият алтернативен източник на средства за инвестиране са спестяванията на домакинствата, които банките пренасочват под формата на заеми към компаниите от частния сектор.

Основните параметри

В проектобюжета са записани приходи за 30.5 млрд. лв., което е 37.5% от очаквания БВП. Разходите пък са планирани на 31.6 млрд. лв., което е 39% от БВП. Бюджетният дефицит ще е 1.1 млрд. лв, или 1.3% от БВП, а в сравнение с тази година ще се увеличи само с 9 млн. лв., или по-малко от 1 процент. Най-големият ръст на разходите е за социални плащания - 800 млн. лв., като от тях 560 млн. лв. ще са за увеличение на пенсиите.

Освен това държавата ще залага и с 510 млн. лв. повече за инфраструктура. Разходите за селско стопанство ще нараснат със 196 млн. лв., за здравеопазване с 91 млн. лв. и за култура с 35 млн. лв. Голяма част от тези средства ще са субсидии за земеделските производители или ще финансират увеличение на заплатите в учебните заведения и в културните институти като читалища, библиотеки, музеи и т.н.

[Вестник Сега](#)

✓ И БНБ предупреди, че приходите в бюджет 2013 са твърде оптимистични

<http://www.segabg.com/article.php?id=621388>

След предупрежденията на политици и експерти, че приходите в проектобюджет 2013 са надценени, критика за прекален оптимизъм отправи и БНБ. Според централната банка прогнозата за 1.9% реален растеж на икономиката е надценена, както и очакваният ръст на потреблението и вноса. БНБ допусна, че дефицитът ще се окаже по-висок и препоръча да бъдат заложи повече резерви.

С гласовете на ГЕРБ и независими депутати бюджетният закон вчера бе одобрен на първо четене в икономическата и бюджетната комисия в НС, против гласуваха всички останали.

Проектобюджет 2013 предвижда 30.6 млрд. приходи - с 1.8 млрд. лв. повече от записаното в бюджет 2012. Според сметките на финансовото министерство основният ръст в приходите ще дойде от повишаване на потреблението и съответно приходите от ДДС. От данъка догодина се чакат 784 млн. лв. повече спрямо тази година. 279 млн. лв. повече се чакат и от данъците върху доходите на физическите лица, като 120 млн. лв. от това увеличение се приписва на предложени нов данък върху лихвите по депозити и влогове. 180 млн. е ръстът при акцизите, при корпоративния данък прогнозата е за едва 10.8 млн. лв. увеличение. Срещу тези приходи държавата планира 31.7 млрд разходи и дефицит от 1.1 млрд. лв. или 1.3% от БВП - колкото заложеното за т.г. И според БНБ, и според опозицията, приходите са нереалистични, а дефицитът в края на годината ще се окаже по-висок.

"БНБ подкрепя задържането на постигнатата фискална консолидация, но нашата прогноза по макрорамката на бюджета е малко по-умерена. Прогнозираме 1.5-1.7% реален растеж и по-слабо потребление и внос. На тази основа оценката ни е, че приходите могат да се окажат леко надценени. В същото време се очаква влошаване на икономическата среда след изборите в САЩ, свързани със сериозно орязване на разходите. Препоръчваме в бюджета да бъдат предвидени резерви и кабинетът да се стреми към малко по-висок фискален резерв, който да покрие евентуален ръст на дефицита, вместо да

разчита на емитиране на дълг", коментира подуправителят на БНБ Калин Христов. БНБ е на различно мнение и относно предложението данък върху лихвите по депозитите и влоговете. Според банката данъкът ще намали стимула да се пести и в дългосрочен план ще доведе до спад на спестяванията и инвестициите.

Критики към приходната част на бюджета отправиха и опозиционните партии в НС. Според ДПС проектобюджет 2013 е предизборен и в него се оглеждат всички недостатъци в управлението на ГЕРБ. "Не устояхте на изкушението, както не устояха и предходните правителства, да изгответе предизборен бюджет. Не приемаме и твърдението, че кабинетът е постигнал финансова стабилност - от 2010 до 2013 натрупаният дефицит ще е общо 6.5 млрд. лв. и докато той продължава да се трупа, резервите падат, а държавният дълг расте", коментира Йордан Цонев от ДПС.

"Притеснява ни предприетият с бюджета лав завой в политиката на кабинета. Вдигат се максималните осигурителни прагове, при някои минимални прагове имаме кумулативен ръст от 50% от началото на мандата, въвежда се нов данък върху лихвите. Ако вицепремиерът Дянков е принципен и държи на схващането си, че нови данъци трябва да се въвеждат с 2/3 парламентарно мнозинство, данъкът върху лихвите трябва да отпадне, защото не събира такава подкрепа", коментира Мартин Димитров.

"В последните 3 г. доказахме, че можем да изпълняваме бюджет, планираните приходи се преизпълняват, а тази година очакваме да завършим с 0.6-0.7% дефицит", коментира финансовият министър Симеон Дянков. Според него критиките за предизборен бюджет са несъстоятелни и доказателство за това е облагането на лихвите, което не е популистски ход. Всичките говориха за приходи, за изземване, за ръст на доходите, а никой не говори за развитието на икономиката, от която се очаква да генерира това, коментира Божидар Данев от БСК. Според председателя на КНСБ Пламен Димитров приходната част на проектобюджет 2013 г. не е достатъчно смела, защото не е смела в битката със сивата икономика.

РАЗХОДИ

Увеличението на разходите в бюджет 2013 отива основно за вдигането на пенсиите. За договорения среден ръст от 9.3% (9.8% за пенсионираните преди 2009 г.) отиват 586 млн. лв. Минималната пенсия се вдига от 145 на 150 лв., максималната скача от 700 на 770 лв. Минималната работна заплата от 1 януари става 310 млн. лв., максималният осигурителен доход се вдига от 2000 на 2200 лв. Секторът с най-голямо реално увеличение на парите е образованието, което гарантирано ще получи 122 млн. лв. и други 20 млн. лв. се обещаваат между първо и второ четене. С голям ръст е и сектор сигурност и отбрана, но парите - 218 млн. лв., отиват за отразяване на по-високите осигурителни вноски за пенсии в МВР и МО. Разходите за публична инфраструктура скачат с 510 млн. лв., но тук са включени и пари по еврофондовете, тези за селското стопанство се вдигат със 196 млн. лв. 91 млн. повече отиват за здравеопазване. Претенции към бюджета за повече разходи имат както отделни сектори, така и сдружението на общините.

Вестник Монитор

✓ Бисер Петков, управител на Националния осигурителен институт (НОИ): Няма да вдигаме пенсионната възраст
<http://www.monitor.bg/article?id=359674>

- Г-н Петков, има ли пари в НОИ за увеличението на пенсиите?

- Увеличението на пенсиите от 1 април 2013 г. ще доведе до по-високи разходи в бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за 2013 г. с около 500 млн. лв. Тези по-високи разходи са обвързани с по-високи осигурителни приходи и по-голям размер на трансфера от държавния бюджет към бюджета на ДОО. Повече осигурителни приходи са разчетени да постъпят в резултат от няколко мерки - увеличение на средния осигурителен доход с 2,5%, на минималните осигурителни прагове с 3,3%, на максималния размер на осигурителния доход от 2000 на 2200 лв. и съответно по-големия размер на осигурителните вноски за лицата, работещи в така наречените специални ведомства, които се пенсионира по реда на чл. 69 от КСО. Това са военнослужещите, полицаите и др., за които размерът на осигурителната вноска ще се увеличи с 20 процентни пункта.

- Защо новоотпуснатите пенсии ще се индексират с по-малък процент?

- Това е справедливият подход, тъй като осъвременяване на пенсиите не е извършвано през последните три години и именно в резултат на това по-старите пенсии, отпуснати до 2009 година, са загубили повече от покупателната си способност. Като база при изчисляването на новоотпуснатите пенсии се използва средномесечният осигурителен доход за страната за последните 12 месеца. И при нормалната тенденция на нарастване във времето на този средномесечен осигурителен доход, при равни други условия за осигурителен стаж и осигурителен доход, новоотпуснатите пенсии са в по-висок размер. Ако всички пенсии се осъвременят с един и същи процент, това би довело до увеличаване на натрупалата се разлика между размерите на по-старите пенсии и новоотпуснатите, което няма да е справедливо за огромната част от възрастните, които са се пенсионирали до 2009 г. За да не се получи тази несправедливост и това увеличаване на ножицата между стари и нови пенсии, се предлага диференцираният подход на индексирание.

- Макар че още е рано, правили ли сте разчети кога ще е следващият скок на пенсиите и мислите ли за коледни добавки ?

- Осъвременяването на пенсиите според Кодекса за социално осигуряване е предвидено да става от 1 юли всяка година за всички пенсии, които са отпуснати до края на предходната година. В общия случай, ако не настъпи нормативна промяна, следващото индексирание на пенсиите трябва да стане в средата на 2014 година.

Колкото до коледните добавки, това е въпрос, който не се решава в НОИ. Така наречените коледни добавки не са регламентирани в законодателството. Имало е практика в предишни години да се раздават коледни бонуси, но те нямат нормативна регламентация.

- Кога ще падне таванът на пенсиите?

- Предвидено е таванът за новоотпуснатите пенсии да отпадне от началото на 2014 година. По отношение на вече отпуснатите пенсии таванът, поне към сега действащото законодателство, е предвидено да се запази. Логично е посоката да бъде към постепенното увеличаване на съществуващия таван, както е предложено и в бюджета за следващата година - максималният размер на получаваните една или повече пенсии да се увеличи от 700 на 770 лв.

- Колко е в момента дефицитът в НОИ?

- Превишение на разходите над осигурителните приходи в бюджета на ДОО се наблюдава на практика още от момента, когато беше проведена пенсионната реформа през 2000-та година. Предвижданията тогава бяха този дефицит да намалява, но на практика неговият размер във времето нараства. Това е резултат от предишни политики, които са прилагани във времето. Основната причина за този сравнително голям дефицит е именно политиката по намаляване на размера на осигурителните вноски, което се провеждаше в периода 2006 -2008 година. Ако трябва да говорим в числа, планираният дефицит за тази година, който се покрива със субсидия от държавния бюджет, е в размер на 1 млрд. и 917 млн. лв. Няма да има по-висок непланиран дефицит, както се случи през миналата година.

По отношение на проекта на бюджета за следващата година размерът на недостига на средства в бюджета на ДОО, който се покрива със субсидия от държавния бюджет, е планирано да бъде приблизително в същия размер. – 1 милиард и 910 млн. лв.

- Държавата не се ли явява осигурител на твърде много хора?

- Така е. Това е резултатът от една политика, провеждана през продължителен период от време. През 2009 г. държавата влезе в осигуряването като т.нар. трети осигурител. Тя участва с плащането на 12% осигурителна вноска за пенсия върху осигурителния доход на всички осигурени лица, което за догодина ще струва на бюджета трансфер в размер на около 2 млрд. и 500 млн. лева. Допълнително държавата поема изцяло осигуровките на държавните служители, на лицата, работещи в специалните ведомства, чийто брой като цяло за следващата година се предвижда да бъде от порядъка на 135 хиляди, а сумата, която е планирана да постъпи за тези лица, е приблизително 570 млн. лв. Това са измеренията на участието на държавата като осигурител.

- Отчитате ли по-голям брой желаещи да се пенсионират?

- Пенсионирането е право на лицата, което може да бъде упражнено при определени условия. То не зависи само от желанието на хората, а от това дали покриват условията за пенсиониране. В резултат на по-високите изисквания за възраст и осигурителен стаж, които действат от началото на тази година, забелязваме тенденция на чувствително намаляване на броя на новоотпуснатите пенсии от този вид и на новите пенсионери. За първите 9 месеца на годината броят на пенсиониралите се лица е 68 697, което е с 14 626 по-малко в сравнение със същия период на 2011 г. Очакваме тенденцията да продължи, тя е заложена и в проекта на бюджета на ДОО за 2013 г.

- Склонен ли сте да приемете предложението да има амнистия за хора, които са навършили пенсионна възраст, но не им достига една година трудов стаж, да имат възможност да се пенсионират с по-малка пенсия?

- Това е законопроект, който се обсъжда в Народното събрание за допускане на така нареченото ранно пенсиониране. Конкретното предложение на народните представители е то да става при недостигащ осигурителен стаж и/или възраст - общо до 24 месеца. Нашите разчети, направени по повод на това предложение, показват, че ако то бъде прието и влезе като норма, това ще доведе до значително увеличаване на броя на лицата, които ще могат да се пенсионират. Това ще натовари значително разходите на бюджета на ДОО и ще неутрализира почти напълно ефекта от въведените от началото на годината мерки за повишаване на стажа и годините за пенсия с по 4 месеца и би било непоследователна политика.

- Ще се отделят ли от бюджета на НОИ социалните плащания?

- В Кодекса за социално осигуряване наистина има текстове за отделяне на тези плащания от системата на социалното осигуряване, които трябва да влязат в сила от началото на следващата година. Експертна работна група подготви необходимите промени в други закони, за да се реализира тази промяна от началото на 2013 г., но в процеса на работа стана ясно, че за да бъдат поети тези плащания от Агенцията за социално подпомагане, трябва значителен финансов и кадрови ресурс. Това предполага да се укрепи административният капацитет, да се развият необходимите информационни системи, което всъщност би оскъпило администрирането на тези плащания, без да доведе до реално подобряване на качеството на тези услуги. Затова в проекта на Закона за бюджета на ДОО за 2013 г. е предложено тези текстове в КСО да бъдат отменени и НОИ да продължи да плаща социалните пенсии за старост и социалните инвалидни пенсии - това са така наречените социални плащания, които не са свързани пряко с осигурителния принос на лицата. Независимо от това къде се плащат, парите за тези плащания идват от държавния бюджет.

- Кога ще бъде възможно човек сам да може да изчислява бъдещата си пенсия?

- Работим по подготовката на тази електронна справочна услуга и нашите намерения са до края на годината тя да бъде реализирана. Новата услуга ще даде възможност всяко едно лице, което приближава пенсионна възраст и би желало да получи представа за ориентировъчния размер на пенсията си, да може да го направи, като въведе определени данни и едновременно с това се ползват персоналните данни от регистъра на осигурените лица. По този начин лицето ще получи своя прогнозен индивидуален коефициент и прогнозния размер на пенсията си и ще може да вземе информирано решение за своето пенсиониране.

- Продължава ли българинът да боледува, има ли увеличение на болничните листове?

- Увеличава се броят на паричните обезщетения за временна неработоспособност. Ако трябва да илюстрирам в числа, броят на изплатените обезщетения за първите 9 месеца на годината е с около 4% повече от изплатените за същия период на миналата година. В стойностно изражение това представлява около 9,5% повече разходи за парично обезщетение, което всъщност е причината за преразхода от 24 млн. лв. спрямо плана, който отчитаме по тази социалноосигурителна програма към м. септември.

- Колко са „богатите“ пенсионери?

- Вероятно имате предвид възрастните хора, които получават максималния размер на пенсиите. Към септември тази година броят на пенсионерите, чиято пенсия е в размер на 700 лв. месечно, е 51 228 . Една трета от тях са с действителен размер на пенсията в рамките на интервала от 700 до 770 лв. С увеличението на тавана на пенсията от 1 април 2013 г. преобладаващата част от тях ще получават действителния размер на пенсията си. Но за другите ще продължат да се изплащат пенсии в ограничен до тавана размер. Броят на пенсионерите във високите доходни етажи намалява. Например броят на лицата, чийто действителен размер на пенсията е по-голям от 1550 лв. е 733. Сред тях има и пенсии, които са от порядъка на няколко хиляди лева, което е резултат от липсата през миналото столетие на този естествен регулатор на максималния размер на пенсиите, какъвто се явява въведеният от 2000-та година максимален осигурителен доход. Това налага в името на справедливостта и на солидарността да има ограничаване или таван за отпуснатите по-рано пенсии. В Кодекса за социално осигуряване е предвидено от началото на 2014 г. за новоотпуснатите пенсии таван да не съществува, защото се предполага, че те ще имат своя естествен регулатор чрез въведения максимален осигурителен доход.

- МВФ ни натиска да увеличим пенсионната възраст, както е в много страни в Европа, ние ще вдигаме ли шоково възрастта?

- Не зная да има директни препоръки от МВФ за увеличаване на законовата пенсионна възраст, по-скоро се говори за увеличаване на ефективната пенсионна възраст чрез ограничаване на режимите за ранно пенсиониране. Считам, че България си е написала домашното навреме и е приела законови мерки за постепенно увеличаване на пенсионната възраст, които вече са в действие от началото на тази година и дават резултат. Към момента въпросът за повишаване на пенсионната възраст у нас не стои на дневен ред.